

בריכת ירושלים

ניתוח של מאבק ציבורי

שמעון ביגלמן

המאבק על שימורה של בריכת ירושלים היא סיפורו של מאבק אזרחי על שמירת זכויות הציבור, מאבק שבו התושבים הבינו בזמן כי הולכים לגזול מהם זכויות לטובת בעלי הון. זהו הספור של בריכת ירושלים שעמדה בפני סגירה ורק מאבק נחוש של תושבים הביא לשינוי ההחלטה.

המקרה של בריכת ירושלים יכול להוות דוגמה למאבק מוצלח כיצד שילוב הנכון של נחישות, גיבוי ציבורי ותזמון נכון וענייני של פעולות הביא בסופו של דבר לתוצאה המבוקשת - שימור נכסי הציבור. קרוב לוודאי שהסמיכות בין הניסיון לגזול את נכסי הציבור בבריכת ירושלים ובין עלייתה לכותרות של פרשת הולילנד, עזר לפעילים ולמחאה בגיוס תמיכה ציבורית מהציבור הרחב ומנציגי התושבים במועצת העיר.

על בריכת ירושלים

בריכת ירושלים, הוקמה בשנת 1958, על ידי המלונאי חיים שיף והפכה מעת הקמתה למוקד של סכסוכים בין החברה החילונית והחרדית בירושלים. החוגים החרדים התנגדו להקמתה ובעקבות ההפגנות הקולניות שערכו מולה נקבע לה שם בריכת התועבה ואחר כך בריכת המריבה. עם השנים ההתנגדות לקיומה של הבריכה הלכה ודעכה. הבריכה, שהיא היחידה ממינה בירושלים בשל גודלה, 50 מטר ועוד בריכת ילדים, בריכת פעוטות ושטח מדשאות רחב הידים, הפכה למוקד ספורטיבי עממי ותחרותי.

הבריכה פעלה תחת הסכמים שנחתמו בין בעלי הבריכה (מושב שורש והאחים אלה) ועיריית ירושלים, בשנים 1980 ו-1993. ההסכמים שנחתמו הבטיחו את המשך הפעלתה לרווחת כלל הציבור לשנים רבות. האידיליה הסתיימה כאשר בעלי הבריכה החליטו לשנות כיוון מתוך הכרה שבידיהם ביצת זהב נדל"נית (מגרש ענק ששטחו כשמונה דונם במרכז החילוני של ירושלים) להפוך את היוצרות ולהקים במקום מתחם מגורים שיניב רווחי עתק. זאת בנוסף למבנה המסחרי הגדול (עמק רפאים 43) שהוקם במקום בעקבות הסכם 1993.

שינוי יעוד

בשנת 2006 החלו בעלי הברכה לקדם יוזמה לשינוי יעוד הקרקע לאזור מגורים. הצעד הראשון לקידום הנושא הגיע בצורת תוכנית בינוי עקרונית שהוגשה למהנדס העיר, שלמה אשכול, שקבע בישיבה שנערכה במחלקת מהנדס העיר ב-12.11.06 כי הפרויקט מקובל עקרונית. אישור לכך ניתן בישיבה נוספת אצל מהנדס העיר ב-27.8.09. להחלטות אלו לא היו שותפים תושבי השכונה או משתמשי הברכה.

עבור מחלקת מהנדס העיר התושבים היו לא נוכחים, שקופים. אין ברשותנו פרוטוקול מישיבות אלה ולכן קשה לדעת מה היה הנימוק להחלטה זאת אך אפשר להעריך כי השיקול של טובת הציבור לא עמד בבסיס ההחלטה. החלטתו של מהנדס העיר נתנה רוח גבית לבעלי הברכה. זאת למרות שהיה ברור להם, ולמשרד האדריכלים קולקר, ששכרו כי יעוד הקרקע הוא שטח פרטי פתוח כבריכה, מה שאיננו מאפשר בנייה.

בספטמבר 2009 הודיעו בעלי הברכה על כוונתם לסגור את הברכה ולבנות על השטח בניין מגורים. כדי לקדם את מטרתם הם החלו בתהליך אקטיבי של דירדור מצבה הפיזי של הברכה, הפחתה עד לכמעט אפס במאמצי השיווק, צימצום השירותים במקום והורדת רמת התחזוקה. הכול על מנת להקטין את מספר המשתמשים ואז לחזור ולטעון כי הברכה איננה כלכלית ולמעשה אין בברכה צורך ציבורי אמיתי.

לאורך כל תקופת המאבק טענו בעלי הברכה להפסדים כספיים אך לא הציגו כל הוכחה כתובה לכך. טענה זאת הועלתה פעמים רבות בבתי המשפט אך לא גובתה במסמכים מתאימים ונדחתה על ידי השופטים בערכאות השונות. במקביל לדירדור ברמת התחזוקה הלכה הנהלת הברכה על מהלך נוסף – העלאת מחיר השימוש בברכה.

בשנת 2008 עלה מנוי שנתי לזוג, כולל שבת, עם הנחה לזוג ולמנויים ותיקים 4,500 ₪. בקיץ 2010 נמכרו רק מנויים חודשיים. בלחץ הציבור הדבר שונה ובקיץ 2011 נמכרו מנויים לחצי שנה, שכלל הנחה של 10% ממחיר מנוי חודשי למשלמים מראש. מאוחר יותר הודיעו בעלי הברכה על מכירת מינוי רק לחודש נובמבר, בעלות של בין 370 ל-400 ₪.

ההידרדרות במצבה של הברכה הביא בסופו של דבר להוראה של משרד הבריאות על סגירתה החל מה-2.1.10 למשך חודשים וחצי. בעלי הברכה קפצו על ההחלטה הזו וקבעו כי שיפוצה של הברכה הוא יקר מדי ויש לסגור אותה לתמיד דרישה שנדחתה באופן גורף על ידי העירייה והתושבים. הנהלת הברכה סגרה את הברכה בשנת 2011, לטענתה, לצורך שיפוצים. משרד הבריאות אישר את פריסת השירותים על פני מספר שנים, אך בפועל השיפוצים היו מנמליים.

ההתארגנות הציבורית

התנהלות הנהלת הבריכה הייתה המניע שהביא להתארגנות התושבים ומשתמשי הבריכה שיצאו למאבק כנגד הכוונה לסגור את הבריכה. ההודעה של הנהלת הבריכה בשנת 2009 על אי חידוש המינויים (שמשמעותה סגירת הבריכה) תפסה את המשתמשים בהפתעה ורק לאחר מספר ימים של תדהמה החלו פעולות המחאה. ורדה שילה, מהשחייניות הוותיקות והציוריות במקום, תלתה פוסטר על לוח המודעות כשהיא קוראת לקהל הרחב להתנגד למעשה הסגירה. הפוסטר הזה לא עורר כמעט הדים. אחריה העלה חיים וייצמן מודעה ובה הצעה להתארגנות כנגד סגירת הבריכה כשהוא מנמק את ההתנגדות לסגירה בטעמים ציבוריים שונים.

לקריאה של חיים וייצמן נענו מספר תושבים/שחיינים שהתארגנו בוועד להגנת בריכת ירושלים שהחל לפעול בראשותו של חיים וייצמן ובהשתתפות (לפי סדר אלף בית)

רבקה אוריון, שמעון ביגלמן, פליפה בקל, מיקי כהן, רונית לומברוזו, עמוס צ'ודאלי, ראובן רוזנפלד שהתמנה כגזבר, מארק רנדר וורדה שילה
בצוות מקביל פעלו יוסי סעידוף ומאריק שטרן שגוייסו לניהול יחסי ציבור.

הוועד התחיל בניסוח עקרונות פעולה ופנייה לתושבים [שהופצו בפליירים](#).

בשלב הראשון הועד קיבל את החסות של המינהל הקהילתי המקומי, בראשות שייקה אל עמי, שכבר מהרגע הראשון תמך בפעילות בצורות מגוונות בין השאר בעזרה מקצועית באמצעות המתכנן האורבאני של המינהל, האדריכל זאב ארד, ובהשתתפות בשכרו של היועץ המשפטי עו"ד דעואל פלאי שגוייס דרכו לועד וגיוס כספי תרומה ייעודית למאבק מתורם אנונימי.

כנס בנושא הבריכה במינהל הקהילתי

התושבים והמשתמשים דרשו לשמור את הבריכה ואילו בעלי הבריכה הציעו להפוך את שטח הבריכה למגרש חניה תוך הצגת מצג שווא כאילו צרכי תושבי האיזור עומדים בראש מעיניהם. כבר מראשית המאבק הועלתה מצד ועד הפעולה הטענה כי בעלי הבריכה מיצו בסוף שנות השמונים את כל זכויותיהם הנדלניו"ת באתר הבריכה. בעלי הבריכה התעלמו מטענה זו והחלו לקדם את תוכנית הבינוי כאשר אסטרטגית הפעולה הסתמכה על טענה אחת והיא שהפעלת הבריכה היא גרעונית. כדי לרצות את הציבור היזמים הציעו "תרומה" לקהילה בדמות בריכה קטנה שתוקם במרתף הבניין שיקום.

נציגי מושב שורש אף רתמו בהזדמנויות שונות את השואה למטרתם כשהם מספרים/בוכים בערכאות המשפטיות ובהליכי הגישור כי יש במושב חברים ותיקים ניצולי שואה שאין להם פנסיה. המטרה הסופית לא הוכחה – מימוש מרבי של השטח באמצעות בניה למגורים.

היה ברור לחברי הוועד שיש למצות את הבסיסי החוקי בדרישה למנוע את סגירת הבריכה ולאט לאט התגבשה ההכרה כי החוזה שבין העיריה ובעלי הבריכה (האחים אלה ומושב שורש) אינו מאפשר להם לסגור את הבריכה על דעת עצמם. היה ברור כי ללא תמיכה ציבורית רחבה המעשה לא יצלח.

הוועד החל בגיוס תמיכה ציבורית. מנוע התמיכה הותנע בשני ראשים: האחד, גיוס תומכים מקרב תושבי השכונה והשחיינים וכן ארגונים ציבוריים והשני, גיוס למאבק של חברי מועצת העיר והיועץ המשפטי של העיריה, עו"ד יוסי חביליו ועוזרו עמיר שקד. עם עזיבתם של השנים את השירות העירוני נרתמו לפעולה היועצים המשפטיים הבאים של העיריה, עורכי הדין אמנון מרחב ודני ליבמן. מתוך הכרת הכוחות הפוליטיים במועצת העיר היה ברור לנציגי הוועד שלא תושג תמיכה מנציגי המפלגות הדתיות והחרדיות. הוועד פנה לחברי מועצת העיר משאר המפלגות.

הועד הפך לקבוצת עבודה לוחמת ומגובשת שהגדירה אסטרטגיית פעולה, חילקה בין חבריה תפקידים והחלה בגיוס המשתמשים והתושבים לפעילות ולמחויבות לרעיון. הפעילות בקרב התושבים ומשתמשי הברכה החלה לצבור תנופה, יותר ויותר אנשים גילו התעניינות בפעילות הועד. הועד החל בחלוקת פליירים כנגד סגירת הברכה, הפעלת משמרת מחאה מול הכניסה לברכה והתרמה של תושבים שנקראו לתרום מכספם למימון המאבק.

ההיענות הייתה מרשימה. התגובה שהתקבלה ברחוב הייתה אוהדת ותושבים רבים תרמו מכספם והביעו נכונות לתרום מזמנם לפעילויות שונות. תוך זמן קצר התגבש גרעין פעילים רחב, גרעין שהפך להיות מעטפת הפעילים השנייה מעבר לחברי הועד שהיה מוכן לתחזק את מערך משמרות המחאה ואלמלא הם היה קשה להפעיל את הקמפיין הציבורי בעוצמה הנדרשת.

הכסף שנתרם שימש לפרסום חומר הסברה בין התושבים, פרסום שלטי חוצות ומימון המומחה למקרקעין עו"ד בנימין היימן שהגיש את המסמך המשפטי הראשון ששימש לתחילת המאבק המשפטי. הקשר עם היימן נותק לאחר מספר מועט פגישות בשל חוסר הסכמה כספית ועניינית.

בד בבד עם הפעילות הציבורית החלה גם התקשורת המקומית ואף הארצית להתעניין בנושא וידיעות על המאבק החלו להופיע בעיתונים ואתרים שונים.

גיוס תושבים לפעולה

מאבק עירוני

כבר בראשית הדרך הסתמנו סגני ראש העיר פפה אללו וקובי כחלון, שלימים הסתמן כמנוע העירוני שסביבו התמקדו הפעילות, כתומכים עיקריים בפעולות הוועד. אללו וכחלון הביעו את תמיכתם המלאה בתושבים ובוועד להגנת הבריכה והתגייסו לטובת הנושא. הן במישור הציבורי והן במישור המשפטי, כשהם מבססים את טענות הוועד באמצעות חשיפת החוזים המקוריים שנחתמו עם בעלי הבריכה. פפה אללו אף מצא את ההסכם הנשכח משנת 1980. מעבר לכך ההיענות הייתה חלקית בלבד. תמיכה נוספת התקבלה מגופים ציבוריים שונים כמו ארגון גמלאי העיריה וכן אגודות הספורט העירוניות.

בקרב חברי ועד הפעולה הייתה תמימות דעים שראו בהשגת פשרה הוגנת עם בעלי הבריכה כלי שישמור את זכויות התושבים. היה ברור כי גישת הכול או כלום איננה ריאלית.

הפירות הראשונים לתמיכה העירונית באו לידי ביטוי ב-13.10.09 אז הוציאה דוברות העיריה הודעה לתקשורת ובו הם מבטאים למעשה את עמדת הוועד.

הכותרת של המסמך מדברת בשם עצמה: "עיריית ירושלים תבטיח את המשך פעילות בריכת ירושלים כבריכה הפתוחה לשימוש הציבור הרחב במחירים עממיים".

אם זאת, התקשורת עם העיריה חוותה גם מורדות וכך נאלץ הועד להמשיך ולהפעיל לחץ על לשכת ראש העיר כדי שזה ימשיך להביע מחוייבות לנושא. במכתב מתאריך 3.1.10 שעליו חתום יו"ר הועד שמעון ביגלמן, הממוען אל עידו רוזנברג מלשכת ראש העיר הועד חוזר על בקשתו להיות מעורב בכל שלב של מאבק הציבורי והאחר כשהוא מדגיש את החשיבות הרבה לפעילות משולבת בין העיריה והציבור.

מהר מאוד הוברר לאנשי הועד על סמך החומר המשפטי שנאסף (החוזים השונים שבין העיריה ובין בעלי הבריכה מהשנים [1980](#) ו-[1993](#) כי בסופו של דבר, מעבר ללחץ הציבורי, ההכרעה תהיה במישור המשפטי. לכן החליט הועד ללחוץ על העיריה לקחת על עצמה את הטיפול המשפטי שכן לועד לא היה כל מעמד משפטי מול בעלי הבריכה.

השאלה המרכזית שעמדה הייתה מה מותר ומה אסור לבעלי הבריכה. העובדה המוצקת החוקית הראשונה שהסתמנה היא כי יעודו של המגרש לבריכה והגדרתו כשטח פרטי פתוח מה שהוביל להכרה של ציבור יש זכות מוקנית לגישה למקום ואילו לבעלי הבריכה אין זכות לבנות על השטח. מכאן נגזרו קווי הפעולה.

עמדת הועד הסתמכה גם על העובדה שהודגשה חזור והדגש במהלך המאבק שעיקרה הוא שבעלי הבריכה מיצו בסוף שנות השמונים את כל זכויותיהם הנדל"ניות באתר הבריכה בהקימם את המבנה המסחרי הגדול המקיף את הבריכה ברחוב עמק רפאים 43. חלק מהמחלוקת בין היזמים לעירייה התמקד בשאלה האם מיצוי כל זכויות אלה תוך מתן הקלה גדולה בהיטל ההשבחה מאפשרת לבעלי הבריכה להגיש בקשה נוספת לשינוי תבע ויצירת זכויות בניה חדשות.

הוועד הכין [מסמר משווה](#) של מחירי הבריות בירושלים. אנשי הברכה טענו כמובן ההפך. [במכתב מה-2.5.10](#) לראש העיר הם מבקשים את התערבותו

הוועד ביקש ליידיע את הציבור על ה"גזרה" שניחתה עליו והוא עשה זאת באופנים שונים. החל בהעמדת משמרות המחאה מול הברכה שהביאו ליצירת רשימת פעילים רחבה. דרך הקשר עם התושבים הייתה באמצעות ארגון ועדכון מתמיד של רשימות הקשר, הטלפונים ורשימת המיילים של התושבים כתיבה ושליחה של דפי ידע עדכניים בעברית ובאנגלית באמצעות האינטרנט ופרסום בפייסבוק שעידן את התושבים בנושאים שעמדו על הפרק והכנת מצגת מידע. [מצגת לתושבים](#)

אחד משיאי הפעילות היה "הפגנת בגדי הים", שנערכה ב-22.11.09 ובמסגרתה צעדו כ-500 תושבים לבושים בבגדי ים מהברכה לאורך רחוב עמק רפאים אל המינהל הקהילתי שם נערכה עצרת רבת משתתפים בהשתתפות הפעילים וסגני ראש העיר.

הפגנת בגדי הים נתנה רוח גבית לוועד שהרגיש כי הציבור נמצא מאחוריו. המאבק הציבורי גרף יותר ויותר תמיכה וב-25.5.10 קרא הוועד להגנת הברכה למשמרת מחאה מול שערי הברכה. מאות רבות של תושבים מחו ובשיאה של העצרת הברכה הונף דגל שחור מעל הכניסה לברכה. בשלב ההפגנה והפנייה לעירייה היה נתק בין הוועד והנהלת הברכה. אנשי הברכה התעלמו כמעט לחלוטין מהוועד והמשיכו

אנחנו טוב קורא מירושלים?
במסגרת שבוע הספורט העממי בירושלים
הנכם מזמנים לטקס

הנפת דגל שחור מעל בריכת ירושלים

שיתקיים ביום שלישי, 25.5.10 בשעה 17:00
ברחבה ליד הברכה.
מנהלי הברכה מחזכנים לסגור אותה שוב בסוף הקיץ
ובמקביל הם ממשיכים לקדם אישור בניית מגדלים במקום.
אנו קוראים לעיריית ירושלים להמשיך במדיניותה,
כפי שהצדדו סגנו ראשי העיר פפה אללו וקובי כחלון.
יחד נקרא לראש העיר ניר ברקת:
לא להולילנד במושבה הגרמנית!
כן לברכה פתוחה לכל תושבי ירושלים!

לפרטים: מינהל קהילתי גינות העיר: 02 5664144
בפייסבוק: חפשו "ברכת ירושלים" yaad.brechah.venuhitayim@gmail.com

11017 נגדל בונים ירושלים
התנועה
החדשה
מרצ

מינהל קהילתי גינות העיר
בירושלים

העירייה
התורה
התורה
התורה

בהכנותיהם לסגירת הבריכה כשהם קובעים תאריך לסגירתה.
החלטה הזאת העלתה את המאבק הציבורי בדרגה נוספת והביאה
למעשה לפתיחת המערכה המשפטית.

המאבק המשפטי

ב-21.9.10 הוגשה על ידי העיריה כתב תביעה בבית המשפט השלום כנגד בעלי הבריכה, ונגד הסגירה המתוכננת בטענה כי לבעלי הבריכה אין זכות לסגור את הבריכה שכן על פי ההסכמים הבריכה אמורה להיות פתוחה לעדי עד. התביעה התבססה על ההסכמים משנת 1980 ומשנת 1993 שבין בעלי הבריכה והעיריה שהוצגו לבית המשפט.

הדיון המשפטי נערך ב-12.10.10 והתנהל באולמה הקטן של השופטת תמר בר-אשר צבן, שהתמלא בעשרות שחינים זועמים עד שהשופטת נאלצה להעביר את הדיון לאולם גדול יותר. לאחר שמיעת עיקרי טענות הצדדים הוסכם כי "הבריכה תישאר פתוחה לרחצה פעילה עד יום 12.12.2010 באותה מתכונת שבה פעלה עד כה אלא אם כן עוד קודם למועד זה יינתן פסק הדין בתיק העיקרי". החלטת הביניים של השופטת הפיחה כוחות מחודשים בקרב הפעילים. ב-23.11.10 פורסם [פסק הדין המלא](#) בו היא קיבלה את כל טענות התושבים והעיריה שבו היא קובעת כי על בעלי הבריכה להמשיך ולהפעיל אותה.

היה ברור כי בעלי הבריכה יערערו על פסק הדין והדבר הצריך התארגנות נוספת של אנשי הועד ובעיקר קיום ושימור ערוצי התקשורת והעשייה עם העיריה. אופני הפעילות המרכזים שנקבעו בתחילת המאבק הוכיחו את עצמם וכפועל יוצא הוחלט בועד להמשיך באותה הדרך: שמירת הקשר עם נבחר העיריה, שהביעו את תמיכתם בועד ובנושא, בד בבד עם יצירת מעגל תמיכה ציבורי רחב ככל האפשר של תושבי השכונה שהצטרפו במשך הזמן לפעולות המחאה ושאף חתמו על עצומה בנושא.

דרכי המאבק השתנו לאורך ציר הזמן, הפעילות ברחוב עברה לפעילות במסדרונות העיריה ולגיבוש הסכמות עם היועץ המשפטי וסגני ראש העיר. אבל רוח הפעילות נשמרה והועד המשיך ליידע באופן שוטף את התושבים והפעילים בכל בדל מידע שהתווסף.

פסק הדין של השופטת תמר בר-אשר צבן שפורסם ב-23.11.10 קיבל את כל טענות העיריה וחייב את בעלי הברכה להמשיך ולהפעיל אותה. היה ברור כי פסק הדין לא מהווה סוף פסוק לפרשה שכן בעלי הברכה הודיעו על כוונתם לפנות בערעור לבית המשפט המחוזי כאשר במקביל נערכו ניסיונות לפשרה במסגרת לדיונים שנערכו בין הצדדים.

הצעתם הראשונית של בעלי הברכה הייתה בנייה על כל השטח כאשר במרתף הבניין תוקם בריכה קטנה או כפי שהיא נקראה על ידי הפעילים ה"שלולית". הצעות הפשרה שהוצגו כבר בשלב זה לבעלי הברכה התבטאו במתן רצועת בניה במקביל לרחוב הרכבת ובתמורה לכך הם נדרשו לבנות בריכה חדשה על כל מתקני העזר שבה שתועבר לבעלות העיריה.

ניסיונות הפשרה לא העלו דבר ובעלי הברכה הגישו במחצית שנת 2011 ערעור לבית המשפט המחוזי על החלטת השופטת תמר בר-אשר צבן. הרכב השופטים בבית המשפט המחוזי, כלל את השופטים גילה כנפי שטייניץ, ד"ר יגאל מרזל ואריה רומנוב, הציעו לצדדים לנסות ולפתור את העניין באמצעות מגשר. ההצעה התקבלה והמגשר שנקבע היה נשיא בית המשפט העליון השופט שמגר. בהליך זה ייצג את העיריה היועץ המשפטי החדש, עו"ד אמנון מרחב. במהלך פגישות הגישור הועלו מצד בעלי הברכה ועורכי דינם טענות סרק שונות כמו שאין צורך בבריכת ירושלים בשל הריבוי בבריכות שחיה בירושלים. טענה שהשופט שמגר דחה על הסף מתוך הכרה כי מקצת מהבריכות שהוצגו שייכות לבתי המלון ועלות השימוש בהם יקרה, בריכות אחרות מרוחקות גיאוגרפית מהמקום ואחרות כמו בריכות האוניברסיטה (שאף היא מרוחקת) נגישות רק לבוגרי האוניברסיטה. לגבי טענת המחיר הועד הכין מסמך שהשווה בין מחירי מרבית הבריכות בעיר שהוכיח כי טענות בעלי הברכה כי מחיר הכניסה הנו זול יחסית לבריכות אלו הנון על פניהן מופרכות.

בעלי הברכה ניסו לתקוע טריז בין העיריה וועד התושבים ותעיד על כך מכל דרישתם מהמגשר, השופט שמגר, כי נציג הועד לא ישתתף

בישיבות הגישור התנגדות זו נדחתה במפגיע על ידי סגן ראש העיר, קובי כחלון, שטען שנציג התושבים הוא חלק אינטגרלי מהצוות העירוני. בסופו של דבר השופט שמגר דחה על הסף את הדרישות הללו מתוך ראייה כוללת של התמונה בסכסוך.

במהלך הליך הגישור הועלו הצעות שונות המאוגדות במסמך [הסכמות ראשוניות](#) - אך בסופו של דבר הצעותיו של המגשר לא התקבלו וכך מצאו הצדדים את עצמם שוב בבית המשפט המחוזי.

במקביל לניסיונות הפשרה נערך ב-31.12.13, על פי בקשת העירייה, דיון מקדמי בוועדת התכנון המחוזית. בסופו של דיון גיבשה הועדה עמדה עקרונית שעיקרה לא לשינוי הייעוד. אם זאת ומטעמים פרקטיים החליטה הועדה בסופו של דבר לקבל את השינוי המוצע לאור הנסיבות כשהיא קובעת כי "מבחינה תיכנונית ראוי להעדיף את שימור כל שטח הבריכה הקיימת וזאת נוכח חשיבותה הרבה של הבריכה ונוכח היותה מתחם ייחודי שיש מקום לשמרו בשטח גדול ומספק. ....נכונה הוועדה לשקול את קידומה של התכנית (תוכנית הפשרה שהוצעה על ידי העירייה והועד) ... ובאופן שיבטיח את הסדרת מעמדה של בריכת ירושלים כבריכה ציבורית העומדת בתקנים מודרניים ומשרתת בנוחות וברוחה את כלל הציבור. נוכח האמור לעיל תהא הועדה נכונה לשקול את קידומה של תוכנית שתתוקן בהתאם לעקרונות המפורטים להלן..." גם בדיון זה השתתף נציג הועד למרות התנגדות בעלי הבריכה.

ב-20 לפברואר 2014 אישר בית המשפט המחוזי את [פסק הדין](#) של בית המשפט לשלום אך קבע כי ההנחה כי החוזה תקף לעדי עד איננה סבירה וכי לבעלי הבריכה יש זכות לסוגרה תוך הודעה מוקדמת ובזמן סביר.

פסק הדין של בית המשפט המחוזי שלכאורה אפשר לבעלי הבריכה לסגור את הבריכה עם מתן הודעה בזמן סביר לא סיים אף הוא את הפרשה והמאבק הועבר לבית המשפט העליון.

בעלי הברכה אכן ניצלו את הסעיף בפסק הדין, והודיע על סגירת הברכה בתוך ששה חודשים כשהם טוענים כי מועד הסגירה תואם את דרישת בית המשפט המחוזי למתן התראה בזמן סביר. התגובה העירונית לא איחרה לבוא והעיריה פנתה לבית המשפט העליון בו היא מבקשת לדחות את הודעת בעלי הברכה וכן מבקשת רשות לערעור.

ב-14.4.14 מוגשת בקשת ערעור לבית המשפט העליון וחצי שנה מאוחר יותר. [בקשת ערעור](#) ב-22.10.14 נערכת התכנסו הצדדים בבית המשפט העליון כשבראש ההרכב יושב השופט יורם דנציגר ולצידו כיהנו השופטת דפנה ברק והשופט צבי זילברטל.

כבר מראשית הדיון נמצא כי הרוח שנשבה מכס השופטים הראתה כי הם מעדיפים שהפרשה תסגר בפשרה מחוץ לכתלי בית המשפט ושהם לא יצטרכו להכריע בסוגיות העקרוניות שהועמדו לפניהם. לפיכך הציע בית המשפט לצדדים לצאת לסיבוב גישור נוסף כשהשופטים מציעים את השופט צבי זמיר כמגשר. [הפניית העליון להליך גישור זמיר](#)

הפעם, מהלך הגישור הצליח והצדדים הגיעו לעמק השווה ונחתם הסכם בין בעלי הברכה ובין העיריה שפרטיו תואמים לקווי המתווה שהוצע לבעלי הברכה חמש שנים קודם לכן. עיקרו של ההסכם (בדומה להצעות שהועלו בפני השופט שמגר) קובע ששני הצדדים ייפרדו. השטח המקביל לרחוב הרכבת יבונה וישאר בבעלות בעלי הברכה ואילו על שאר השטח הם יבנו בריכה חדשה עם כל המערכת הנלווית אליה שתעבור לרשות העיריה ותתופעל על ידי המינהל הקהילתי. העיסוק בפרטי ההסכם לקח זמן מה אבל בסופו של דבר מאבק ציבורי שערך חמש שנים הסתיים בהצלחה רבתי. [הסכם גישור זמיר](#). החותמת הסופית ניתנה על ידי בית המשפט העליון שאימץ את הצעת הגישור של פרופ' זמיר [פסק דין עליון](#)

[חוברת תכנית הברכה – התוכנית החדשה](#)

ירושלים התברכה במספר רב של מאבקים ציבוריים שהצליחו הרבה בזכות כך שהגורמים הציבוריים המעורבים היו נחויים והייתה עילה צודקת וחוסר NIMBY. הפעילים בירושלים הצליחו לסכל, בין השר, את תוכנית ספדי, תוכנית הבינוי בעמק הצבאים, הצליחו למנוע מהעיריה סלילת כביש על תוואי מסילת הברזל הישנה ובמקום זאת להקים את פארק המסילה, הצליחו לשנות את התוכנית שינוי התחבורה בדרך בית לחם, הצליחו לעצור בינוי מגלומני של בתי מלון במושבה הגרמנית ועוד תוכניות.

מול ההצלחות עומדת למעצבה הכשולן הציבורי הקולוסאלי בדמות מפלצות המגורים ברמת הולילנד. במתחם הולילנד באה לידי ביטוי בוטה הדרך השגורה של יחסי הון-שלטון המשחקים בנכסי ציבור כבשלהם תוך כדי העברת נכסים ציבוריים לידיים פרטיים ומיקסום רווחים לטובת אנשי עסקים פרטיים על חשבון כלל צרכי הציבור. במקרה של בריכת ירושלים התהפכו היוצרות והתושבים והעיריה חבוקו זרועות ביחד כנגד בעלי ההון.

הועד חתר לאורך כל הדרך לפשרה הוגנת. בעלי הבריכה הם אלו שהתנגדו לפשרה ורק לאחר מאבק שנמשך כחמש שנים הם הבינו כי הפשרה שהוצגה להם מלכתחילה היא גם פתרון ראוי. חמש שנים של מאבק נחוש הביא בסופו לניצחון הציבור, ניצחון שמשמעותו הלאמה של שטח פרטי לטובת האינטרס הציבורי. קשה שלא להגזים בחשיבותו של המאבק ופירותיו.

מצילים את בריכת ירושלים!

לוח זמנים מאבק בריכת ירושלים

- 1958 בריכת ירושלים נחנכת
- 1959 תוכנית מתאר 62 מאושרת
- 15.6.80 נחתם הסכם עירייה - בעלי הבריכה
- 10.6.93 הסכם נוסף עירייה - בעלי הבריכה
- 27.10.94 מאושרת הקמת אוהל חורף
- 12.11.06 מהנדס העיר מקבל עקרונית את הבקשה להריסת הבריכה
- ספטמבר 2009 בעלי הבריכה מודיעים על סגירתה
- 11.10.09 העירייה שולחת לבעלי הבריכה מכתב התרעה כנגד כוונות הסגירה
- 22.11.09 הפגנת בגדי הים
- 2.1.10 משרד הבריאות מורה לסגור את הבריכה לחודשים וחצי
- 25.5.10 משמרת מחאה מול הבריכה, העלאת דגל שחור בכניסה לבריכה
- 21.9.10 העירייה פונה לבית משפט השלום
- 23.11.10 פסק דין בית משפט השלום
- 31.12.12 החלטת הועדה המחוזית
- 20.2.14 פסק דין בית המשפט המחוזי
- 27.2.14 בעלי הבריכה מודיעים לעירייה על סגירת הבריכה ב-31.8.14
- 5.3.14 העירייה פונה לבעלי הבריכה ומודיעה שאינה מקבלת את הסיבה לסגירת הבריכה
- 9.3.14 תגובת בעלי הבריכה
- 1.4.14 בקשה לעיכוב פסק דין בבית המשפט העליון
- 7.5.14 תגובת בעלי הבריכה לערעור בעליון
- 22.10.14 החלטת בית משפט עליון, הפנייה לגישור זמיר
- 31.12.14 נחתם הסכם הגישור
- 13.5.15 הסכם הגישור מקבל תוקף פסק דין